

Námsþáttur	8.bekkur	9.bekkur	10.bekkur
Talað mál, hlustun og áhorf	<p>Markmið úr Aðalnámskrá, að nemandi geti við lok 10. bekkjar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tjáð hugsanir og skoðanir sínar og sett þær fram á viðeigandi hátt. Átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi. Hlustað, tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar og gert grein fyrir skoðun sinni á viðkomandi efni. Gert sér grein fyrir eðli góðrar framsagnar og framburðar og nýtt leiðbeiningar um framsögn, svo sem um áherslu, tónfall, hrynjandi og fas og lagað það að viðtakanda og samskiptamiðli á fjölbreyttan hátt, m.a. með leikrænni tjáningu. Nýtt aðferðir sem hann hefur lært til að taka virkan þátt í samvinnu, samræðum og rökkræðum, tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti, rökstutt þær og valið þeim miðil sem hentar. Nýtt sér fjölmíðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni, og tekið afstöðu til þess sem þar er birt. 		
Nemandi:	<ul style="list-style-type: none"> Halda við því sem unnist hefur með Upplestrarkeppninni. Getur staðið fyrir framan áheyrendur og flutt/lesið texta á skýran hátt. Getur nýtt sér sköpunarkraft við að velja miðil sem hentar til þess að koma frá sér verkefnum fyrir framan hóp, einn eða í samvinnu við aðra. Tekur þátt í umræðum um námsefni hverju sinni, t.d. skáldsögur, blaðagreinar, kvikmyndir og málefni líðandi stundar. Getur átt góð samskipti og sýnt tillitssemi og virðingu. 	<ul style="list-style-type: none"> Halda við því sem unnist hefur með Upplestrarkeppninni. Getur lesið/flutt fjölbreytta texta fyrir framan áheyrendur, s.s. ljóð, upplestur úr bók, rökfærsluræðu o.fl. Les áheyrilega fyrir áheyrenda þannig að rödd berst vel og flutningur er vel skiljanlegur. Skilar verkefnum af sér á fjölbreyttan og skapandi hátt t.d. með ljóðum, teikningum, myndböndum, myndum o.fl. Getur rætt um undirbúið efni innan hóps, s.s. smásögur og skáldsögur og tjáð skoðanir sínar og rökstutt þær. Á góð samskipti og sýnt tillitssemi og virðingu. 	<ul style="list-style-type: none"> Halda við því sem unnist hefur með Upplestrarkeppninni. Hefur öðlast öryggi og þjálfun í upplestri á ljóðum, stuttum fréttum, broti úr bókum og stuttum ræðum um óundirbúin og undirbúin efni. Getur flutt texta af ýmsum gerðum með áheyrilegri rödd, góðum róm, skýrmælggi og lítur upp þegar talað er til eða lesið fyrir áheyrendur. Getur tekið þátt í umræðum um umfjöllunarefni líðandi stundar, hvort sem um samfélag, bækur eða annað. Getur af öryggi skilað verkefnum á fjölbreyttan og skapandi hátt t.d. með ljóðum, teikningum, myndböndum, myndum o.fl. Getur átt samskipti sem einkennast af virðingu, kurteisi

			<ul style="list-style-type: none"> og tillitssemi. Gerir sér grein fyrir hvað er viðeigandi hverju sinni
Lestur og bókmenntir	<p>Markmið úr Aðalnámskrá, að nemandi geti við lok 10. bekkjar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lesið almenna texta af öryggi og með góðum skilningi, lagt mat á þá og túlkað. Valið og beitt mismunandi aðferðum við lestur. Greint og skilið aðalatriði og aukaatriði í margs konar texta og glöggvað sig á tengslum efnisatriða. Gert sér grein fyrir eðli og einkennum margvíslegra textategunda og gert öðrum grein fyrir því. Lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir og gert sér grein fyrir gildi bókmennta. Beitt nokkrum grunnhugtökum í bókmenntafræði, svo sem minni, fléttu, sjónarhorni og sögusviði og kannast við myndmál, algengustu tákn og stílbrögð. Notað algeng hugtök í bragfræði í umfjöllun um bundið mál og óbundið, lesið og túlkað ljóð af ýmsum toga og frá ýmsum tímum. Leitað og aflað sér heimilda úr ýmsum gagnabrunnum og lagt mat á gildi og trúverðugleika ritaðs máls, svo sem fjölmiðla- og margmiðlunarefnis, og tekið gagnrýna afstöðu til þess. Unnið úr tölulegum og myndrænum upplýsingum, túlkað þær, tengt saman efni sem sett er fram á ólíkan hátt og nýtt sér. Valið sér lesefni til gagns og ánægju og komið fram sem sjálfstæður lesandi sem gerir sér grein fyrir gildi þess að lesa. 		
Nemandi	<ul style="list-style-type: none"> Velur lestrarefni í kennslustundum, t.d. skáldsögur, fræðibækur, tímarit, teiknimyndasögur o.fl. Þekkir mismunandi texta og vinnur verkefni þeim tengdum, s.s. ljóðum, örsögum og stuttum textum. Greinir og skilur aðalatriði úr texta í gegnum myndmál, útdrætti og hugarkort. Getur lesið bókmenntir með það fyrir augum að kryfja efni þeirra. Þekkir hugtök eins og innri og ytri tíma, fléttu, sjónarhorn og sögusvið og greinir texta út frá þeim. Getur leitað heimilda og texta í fjölbreyttum gagnaveitum. Eykur lestrarhraða, t.d. í gegnum lestrarátak 	<ul style="list-style-type: none"> Velur lestrarefni í kennslustundum, t.d. skáldsögur, fræðibækur, tímarit, teiknimyndasögur o.fl. Getur gert greinarmun á óbundnu og bundnu ljóði og þekki helstu einkenni bundins máls, s.s. hrynjandi, ljóðstafi og rím. Þekkir myndmál, persónugervingu, viðlíkingu, myndhverfingu, vísanir og endurtekningar Glímir við að túlka efni ljóða. Setur saman sínar eigin vísur. Hefur innsýn í heim Íslendingasagna með lestri á Gíslasögu Súrssonar og öðlast þar með þekkingu á bókmenntagreininni og menningu liðins tíma. Les fjölbreyttar smásögur, í 	<ul style="list-style-type: none"> Velur lestrarefni í kennslustundum, t.d. skáldsögur, fræðibækur, tímarit, teiknimyndasögur o.fl. Getur gert greinarmun á óbundnu og bundnu ljóði og þekki helstu einkenni bundins máls, s.s. hrynjandi, ljóðstafi og rím. Þekkir myndmál, persónugervingu, viðlíkingu, myndhverfingu, vísanir og endurtekningar Glímir við að túlka efni ljóða. Setur saman sínar eigin vísur. Hefur innsýn í heim Íslendingasagna með lestri á Gíslasögu Súrssonar og öðlast þar með þekkingu á bókmenntagreininni og menningu liðins tíma. Les fjölbreyttar smásögur, í

	<ul style="list-style-type: none"> • Les a.m.k. 180 orð (300 atkv.) á mínútu af skilningi. 	<p>Smásagnasmáræði, eftir samtímahöfunda og setur í samhengi við eigin reynsluheim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kann að nýta fjölbreyttar gagnaveitur og heimildir sér til gagns. • Eykur lestrarhraða, t.d. í gegnum lestrarátak og/eða heimalestur • Les 180 orð (300 atkv.) á mínútu af skilningi 	<p>Smásagnasmáræði, eftir samtímahöfunda og setur í samhengi við eigin reynsluheim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kann að nýta fjölbreyttar gagnaveitur og heimildir sér til gagns. • Eykur lestrarhraða, t.d. í gegnum lestrarátak • Les a.m.k. 180 orð (300 atkv.) á mínútu af skilningi
Ritun	<p>Markmið úr Aðalnámskrá, að nemandi geti við lok 10. bekkjar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skrifað skýrt og greinilega og beitt ritvinnslu af öryggi, notað orðabækur og önnur hjálpargögn, gengið frá texta, vísað til heimilda og skráð þær. • Beitt reglum um réttiritun, hefur náð góðu valdi á stafsetningu og gerir sér grein fyrir að rétt stafsetning er virðing við mál, texta og lesanda. • Valið og skrifað mismunandi textagerðir sem hæfa viðkomandi verki og beitt mismunandi orðaforða og málsniði við hæfi. • Skrifað rafrænan texta og tengt texta, mynd og hljóð eftir því sem við á, gerir sér grein fyrir lesanda og miðar samningu við hann. • Beitt skipulegum vinnubrögðum við ritun, skipað efnisatriðum í röklegt samhengi og mótað málsgreinar og efnisgreinar. • Tjáð hugmyndir sínar og skoðanir og fært rök fyrir þeim í rituðu máli, samið texta frá eigin brjósti og er óhræddur við að beita ríkulegu tungutaki í skapandi ritun. • Notað helstu aðgerðir við ritvinnslu, valið viðeigandi heimildir, vísað til þeirra og sett í heimildaskrá svo sem reglur kveða á um. 		
Nemandi	<ul style="list-style-type: none"> • Beitir nokkuð réttri stafsetningu. • Þekkir helstu stafsetningarreglur, s.s. y-reglur, n/nn, stofn, -an, steinsregluna o.fl. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur skrifað frjálstan texta með tilfinningu fyrir uppsetningu, stafsetningu og uppbyggingu. • Hefur öðlast öryggi í uppsetningu ritgerða. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skrifar frjálstan texta með tilfinningu fyrir uppsetningu, stafsetningu og uppbyggingu. • Skrifar bókmennta/heimildaritgerð.

	<ul style="list-style-type: none"> • Getur skrifa stutta texta, s.s. útdrátt. • Getur skrifað frjálsan texta með tilfinningu fyrir uppsetningu, stafsetningu og uppbyggingu. • Getur skrifað ritgerð með inngangi, meginmáli, lokaorðum og efnisgreinum. • Skrifar bókmenntaritgerð. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur skrifað heimildaritgerð, með rétttri heimildarskrá og þekkir meðferð heimilda • Getur skilað skriflegum hugleiðingum frá eigin brjósti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kann uppsetningu þeirra og að leita sér upplýsinga um meðferð heimilda í Heimi. • Hefur öðlast öryggi í því að koma frá sér skriflegum svörum/hugleiðingum án mikils undirbúnings.
<p>Málfræði</p>	<p>Markmið úr Aðalnámskrá, að nemandi geti við lok 10. bekkjar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beitt helstu málfræðihugtökum í umræðu um notkun málsins og þróun þess. • Áttað sig á beygingarlegum og merkingarlegum einkennum orðflokka og gert sér grein fyrir hlutverki þeirra í eigin texta og annarra. • Áttað sig á skyldleika íslensku við önnur mál og að tungumál, þar á meðal íslenska, breytast sífellt, áttað sig á og beitt sköpunarmætti tungumálsins og nýtt það m.a. við ritun, tal, við nýyrðasmíð, í orðaleikjum og skáldskap. • Valið orð í tali og ritun í samræmi við málsnið, gert sér grein fyrir mikilvægi þess að rækta orðaforðann og nýtt reglur um orðmyndun og einingar orða við ritun. • Notað fleyg orð, algeng orðtök, málshætti og föst orðasambönd til að auðga mál sitt og gerir sér grein fyrir þýðingu lestrar, ekki síst bókmennta, í þessu skyni. • Gert sér grein fyrir mikilvægi góðrar færni í máli, ábyrgð sinni við að bæta mál sitt og getur nýtt þekkingu sína á íslenski málfræði við nám í erlendum tungumálum. • Flett upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðaböndum og nýtt sér málfræðilegar upplýsingar sem þar er að finna. • Gert sér grein fyrir mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni. • Áttar sig á staðbundnum, starfstengdum og aldurstengdum tilbrigðum í orðaforða og málnotkun og þekkir til helstu framburðarmállyskna. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Þekkir sameiginleg einkenni fallorða. • Þekkir veika og sterka beygingu nafnorða og lýsingarorða. • Kann að finna stofn nafnorða og lýsingarorða. • Þekkir hugtakið kenniföll og hver þau eru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Þekkir helstu einkenni sagnorða s.s. tíðir, fallhætti, persónuhætti, myndir, stofn, persónur og kennimyndir. • Þekkir óbeygjanleg orð, atviksorð, forsetningar, samtengingar, upphrópanir og nafnháttamerki og helstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Þekkir helstu einkenni sagnorða s.s. tíðir, fallhætti, persónuhætti, myndir, stofn, persónur og kennimyndir. • Þekkir óbeygjanleg orð, atviksorð, forsetningar, samtengingar, upphrópanir og nafnháttamerki og helstu

	<ul style="list-style-type: none"> • Þekkir alla fornafnaflokka og kann að flokka orð í viðeigandi flokka. • Getur nýtt orðaforða sinn og tilfinningu fyrir því að íslenska sé lifandi mál, t.d. í gegnum nýyrðasmíði og Fimbulkamb. • Getur notað orðabækur og handbækur um málfræði auk efnis á netinu. 	<p>einkenni þeirra.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getur flokkað orð í alla orðflokka og beitt við það markvissum vinnubrögðum út frá einkennum hvers orðflokks. • Getur nýtt orðaforða sinn og tilfinningu fyrir því að íslenska sé lifandi mál í gegnum nýyrðasmíði og Fimbulkamb. 	<p>einkenni þeirra.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getur flokkað orð í alla orðflokka og beitt við það markvissum vinnubrögðum út frá einkennum hvers orðflokks. • Getur nýtt orðaforða sinn og tilfinningu fyrir því að íslenska sé lifandi mál í gegnum nýyrðasmíði og Fimbulkamb.
--	--	--	--